

[Etusivu](#) > ... > [Sinun Oikeutesi](#) > [Perusoikeudet](#) > Germany

Sisällön tuottaja:

Saksa

Perusoikeuskirjan tuntemuksen ja käytön edistäminen jäsenvaltioissa

Saksa

Julkinen politiikka, jolla edistetään perusoikeuskirjan käyttöä ja tunnettuutta lainsäätäjän, hallinnon, lainvalvontaelinten ja oikeuslaitoksen keskuudessa.

Liittovaltiotasoa:

Liittovaltion oikeus- ja kuluttajansuojaministeriön laatimassa lainsäädännön laatimisoppaassa, joka sisältää suosituksia liittovaltion ministeriöiden lakien ja asetusten muodosta ja laatimisesta, todetaan, että lakiehdotusten, joilla liittovaltion lainsäädäntö saatetaan Euroopan unionin oikeuden mukaiseksi, on oltava perusoikeuskirjan mukaisia. Tämä on mainittava perusteluissa, jos vastaavia yhteyksiä esiintyy.

http://www.bmfv.de/DE/Themen/RechtssetzungBuerokratieabbau/HDR/HDR_node.html

”Kansallisessa rasmin vastaisessa toimintasuunnitelmassa – kantoja ja toimenpiteitä eriarvoisuuden ja siihen liittyvän syrjinnän ideologioihin puuttumiseksi” (2017) EU:n perusoikeuskirja mainitaan nimenomaisesti oikeudellisen ja normatiivisen kehyksen yhteydessä (s. 13). Kansallista toimintasuunnitelmaa olisi edelleen pidettävä liittohallituksen kehyksenä, ja siitä keskustellaan jatkossakin kansalaisyhteiskunnan kanssa.

<http://www.bundesregierung.de/breg-de/suche/nationaler-aktionsplan-gegen-rassismus-1145356>

Saksan oikeusakatemia (<http://www.deutsche-richterakademie.de/>) järjestää perusoikeuskirjan soveltamista käsitteleviä seminaareja ja konferensseja.

Esimerkiksi Saksan oikeusakatemian tilaisuudessa ”Johdatus eurooppaoikeuteen – erityisesti Euroopan unionin oikeuteen”, joka on tarkoitettu tuomareille ja syyttäjille, käsitellään unionin oikeuden aineellista perustaa, myös perusoikeuskirjaa, ja unionin oikeuden vaikutusta sisäiseen oikeusjärjestykseen.

Saksan oikeusakatemian seminaari ”Hallinnollinen tuomiovalta – tehokas oikeussuoja käytännössä” on tarkoitettu hallinto-oikeuden tuomareille, ja siinä käsitellään muun muassa ihmisoikeuksia päivittäisessä oikeustyössä.

Liittovaltion julkishallinnon korkeakoulussa (<http://www.hsbund.de/>) perusoikeuskirja otetaan huomioon eri koulutusohjelmissa.

Yleisen sisäisen hallinnon alalla perusoikeuskirja otetaan huomioon hallinnon koulutusohjelmassa. Perus- tai ihmisoikeuksia ei yleensä käsitellä enää pelkästään kansallisella tasolla vaan kokonaisvaltaisesti ottaen huomioon kaikki Saksan liittotasavaltaan sovellettavat perus- ja ihmisoikeuskodifikaatiot eli perustuslaki, perusoikeuskirja ja Euroopan ihmisoikeussopimus.

Liittovaltion poliisien koulutuksessa perusoikeuskirjaa käsitellään aineopinnoissa osana kurssia ”Ihmisoikeudet ja demokratia EU:ssa” käsitteen ”eurooppalainen perusoikeuksien suojeleminen” alla.

Rikospoliisien koulutuksessa perusoikeuskirjasta annetaan opetusta, kun suoritetaan alempaa korkeakoulututkintoa. Sitä käsitellään poliisitoiminnan perus- ja ihmisoikeusvelvoitteiden ja direktiivin 2016/680

täytäntöönpanon yhteydessä.

Tiedustelupalvelujen alalla perusoikeuskirjaa käsitellään aiheissa "eurooppa- ja kansainvälinen oikeus", "valtio-oikeus", "tiedustelupalveluja koskeva lainsäädäntö" ja "perustuslaki".

Liittovaltion julkishallinnon akatemiassa

(https://www.bakoev.bund.de/DE/00_Home/Functions/StartseitenTeaser/Fortbildung.html) perusoikeuskirjaa käsitellään EU-peruskursseilla. Lisäksi akatemia on aiemmin järjestänyt EU:n perusoikeuskirjaa käsitteleviä seminaareja "EU Spezial" -sarjassa.

Osavaltiotaso (valikoima):

Perusoikeuskirjaa koskevaa tietämystä ja ymmärrystä edistetään osavaltiotasolla erityisesti oikeusalan koulutuksen yhteydessä.

Saksan tuomarilain (DRiG) §5a §:n 2 momentin 3 virkkeen mukaan yksityisoikeuden, rikosoikeuden, julkisoikeuden ja prosessioikeuden keskeiset alat ja eurooppaoikeudelliset näkökohdat ovat oikeustieteen pakollisia oppiaineita. Perusoikeuskirja, johon viitataan SEU-sopimuksen 6 artiklan 1 kohdassa, kuuluu näin ollen myös koulutus- ja koekaaniin.

Esimerkki Niedersachsenista:

Valitessaan tarkastustehtäviä, erityisesti pakollisten oppiaineiden kokeiden osalta, Niedersachsenin osavaltion tarkastusvirasto (Landesjustizprüfungsamt) varmistaa laajalla aihevalikoimalla, että opiskelijat tutustuvat koulutuksessaan eurooppaoikeuteen ja siten perusoikeuskirjaan. Sama pätee pakollisten oppiaineiden suullisiin kokeisiin, joiden aiheina ovat esimerkiksi perusoikeuskirjan 8 artiklan mukainen henkilötietojen suoja ja perusoikeuskirjan 37 artiklan mukainen ympäristönsuojelu.

Baden-Württembergissä perusoikeuskirjan 27 artiklassa ja sitä seuraavissa artikloissa taatuista yhteisvastuuta koskevista oikeuksista (mm. terveyden suojeleminen, perhe- ja työelämä, oikeudenmukaiset ja kohtuulliset työolot) järjestetään useita tapahtumia johtajien jatkokoulutuksen, henkilöstökomiteoiden koulutuksen ja terveydenhuollon hallinnan yhteydessä. Aineellista oikeutta käsittelevissä symposiumeissa käsitellään myös perusoikeuskirjan kattamia aloja. Esimerkkeinä voidaan mainita hoito-oikeutta (25 ja 26 artikla), perheoikeutta (9 ja 24 artikla) ja turvapaikka-oikeutta (18 artikla) käsittelevät symposiumit.

Perusoikeuskirjassa taatuja tasa-arvoa koskevia oikeuksia (syrjintäkielto, kulttuurinen monimuotoisuus, lapsen oikeudet, ikääntyneiden oikeudet ja vammaisten sopeutuminen yhteiskuntaan) käsitellään useissa jatkokoulutustilaisuuksissa. Esimerkiksi osavaltiotasolla tietoa vaikeavammaisten oikeuksista annetaan osana alueiden välistä johtamiskoulutusta. Vuonna 2021 järjestetään myös oikeusalan vaikeavammaisten työntekijöiden luottamushenkilöiden jatkokoulutustilaisuus.

Bremenin parlamentti hyväksyi 25.5.2016 päätöksen perusoikeuksien suojelusta Euroopassa (Drs. 19/370). Siinä se korostaa perusoikeuskirjan merkitystä ja kehottaa senaattia käsittelemään perusoikeuksien suojelun merkitystä liittovaltion ja Euroopan tasolla sekä eurooppalaisten kumppanien kanssa (erityisesti ystävyyskaupunkitoiminnan yhteydessä) sekä edistämään perusoikeuksien kunnioittamista ja täytäntöönpanoa.

<http://www.bremische-buergerschaft.de/dokumente/wp19/land/protokoll/b19I0021.pdf>

<http://www.bremische-buergerschaft.de/dokumente/wp19/land/drucksache/D19L0370.pdf>

Hampurin vapaa- ja hansakaupunki on jo kauan ollut sitoutunut syrjinnän vähentämiseen yhteiskunnassa ja kaikkien ihmisten tasavertaiseen osallistumiseen sukupuolesta, seksuaalisesta suuntautumisesta, alkuperästä, iästä, vammaisuudesta, uskonnosta tai vakaumuksesta riippumatta. Tässä yhteydessä toteutetaan monenlaisia tehtäviä, jotka ilmenevät erityisesti seuraavista senaatin puiteohjelmista ja suunnitelmista:

- Hampurin osavaltion ohjelma – Rohkea kaupunki "Oikeistolaisen ääri- ja ääriliikkeen ehkäiseminen ja torjunta"
- tasa-arvopoliittisen puiteohjelman jatkaminen
- Hampurin osavaltion toimintasuunnitelma vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevan YK:n yleissopimuksen täytäntöönpanosta
- toimintasuunnitelma sukupuolisen ja seksuaalisen monimuotoisuuden hyväksymiseksi

- Hampurin integraatio-ohjelma
- demografiaohjelma – Hamburg 2030 Mehr. Alter. Vielfältiger
- antisemitismi – tunnistaminen ja kohtaaminen. Osavaltion strategian kehittäminen antisemitismin torjumiseksi ja ehkäisemiseksi
- tehokkaiden toimien jatkaminen väkivaltaisen salafismin ja uskonnollisten ääriliikkeiden torjumiseksi
- senaatin syrjinnän vastaisen strategian jatkaminen

Baijerin vapaavaltio toteuttaa perusoikeuskirjan 21 artiklassa vahvistettua syrjintäkieltoa syyttämisen alalla puuttamalla johdonmukaisesti rasistisiin, muukalaisvihamielisiin ja muuten ihmisiä halveksiviin rikoksiin. Baijerin oikeuslaitos on yhdessä Münchenin yleisen syyttäjän viraston ääriliikkeiden ja terrorismin torjunnasta vastaavan yksikön kanssa perustanut 1.1.2017 tutkintaviranomaisen, joka koordinoi toimintaa ja toimii sisäisenä ja ulkoisena yhteyspisteinä. Verkossa tapahtuvien viharikosten torjunnan optimoimiseksi kaikissa syyttäjänvirastoissa perustettiin 1.1.2020 vihapuhetta käsittelevät erityisosastot ja Baijerin oikeuslaitos nimitti vihapuheasiamiehen. Baijerin oikeuslaitoksella on myös toimenpideohjelmia, jotka koskevat tiettyjä ilmiöitä, kuten antisemitististen ja äärioikeistolaisten rikosten torjuntaa.

Lisäksi Baijerin oikeuslaitos osallistuu aktiivisesti hankkeeseen ”Working with the European Public Prosecutor’s Office at decentralised level – training materials and legal seminars for prosecutors, investigating judges and defence lawyers”. Eurooppaoikeuden akatemian hankkeen tavoitteena on kehittää yhdessä kansallisten ja eurooppalaisten asiantuntijoiden kanssa jatkokoulutusmateriaalia yhteistyöstä Euroopan syyttäjänviraston kanssa ja järjestää kansallisia jatkokoulutustilaisuuksia.

Rheinland-Pfalzin osavaltiossa opettajiksi opiskelevat käsittelevät Koblenz-Landaun yliopiston ihmisoikeuskoulutuksessa unionin oikeuteen ja näin ollen myös perusoikeuskirjaan liittyviä kysymyksiä.

<https://www.uni-koblenz-landau.de/de/landau/fb6/mrb/zertifikat/Moduluebersicht>

Perusoikeuskirjan ja sen soveltamistarkoitusten ymmärtämistä helpottavat välineet

- toimijoille (lainsäätäjät, hallinto, lainvalvonta, oikeuslaitos ja oikeusalan ammattilaiset)
- kansalaisille

Liittovaltion syrjinnänvastainen virasto julkaisi vuonna 2019 oikeudellisen asiantuntijalausannon yleisessä yhdenvertaisuuslaissa mainittujen ominaisuuksien selventämiseksi ja laajentamiseksi ottaen huomioon Euroopan unionin perusoikeuskirjassa vahvistetut oikeudet:

http://www.antidiskriminierungsstelle.de/SharedDocs/Downloads/DE/publikationen/Expertisen/rechtsexpertise_merkmalserweiterung_im_agg.html

Osavaltiotaso (valikoima):

Baden-Württemberg

Oikeus- ja eurooppaministeriö järjesti heinäkuussa 2020 Karlsruhessa Saksan neuvoston puheenjohtajakauden käynnistyskokouksen, jonka aiheena oli oikeusvaltioperiaate Euroopan unionissa. Kokous ei ollut tarkoitettu vain noin 50 kutsuvieraalle oikeudenkäytön, politiikan ja oikeustieteen aloilta, vaan moni muukin pystyi seuraamaan sitä suoratoistona.

Oikeus- ja eurooppaministeriö järjesti kesällä 2017 tilaisuuden nimellä ”Richtig. Ankommen. Rechtsstaatsunterricht für Flüchtlinge”, jonka tarkoituksena oli tarjota perustietoja Saksan liittotasavallan liberaalin demokratian perusteista. Opetuksessa välitetyt perusarvot, kuten demokratia, oikeusvaltioperiaate, uskonnonvapaus sekä naisten ja miesten tasa-arvo, taataan myös perusoikeuskirjassa.

Oikeusministeriö tarjoaa yhteistyössä sisäministeriön kanssa kaikille osavaltion ylemmän perusasteen ja keskiasteen oppilaitoksille simulointipelin hankkeessa ”Rechtsstaat macht Schule”. Tarkoituksena on tutustuttaa oppilaat oikeuslaitoksen tehtäviin ja toimintaan sekä oikeusvaltion perusperiaatteisiin, joihin kuuluu myös perusoikeuksien takaaminen.

http://www.justiz-bw.de/,Lde/Startseite/Service/Projekt_+Rechtsstaat+macht+Schule

Baijerin vapaavaltio

Baijerin oikeuslaitos käynnisti vuoden 2016 alussa pakolaisille ja turvapaikanhakijoille tarkoitetun oikeusalan koulutuksen, jonka tuomarit ja syyttäjät sekä tuomioistuinten virkamiehet ja rikosseuraamustyöntekijät järjestävät. Tavoitteena on välittää yhteiselon ja oikeusjärjestyksen perussäännöt ja yhteiset arvot Saksassa ja Euroopassa ihmisille, jotka todennäköisesti jäävät maahan. Niitä ovat erityisesti perusoikeuskirjassa vahvistetut arvot, kuten perustuslain arvot, oikeusvaltioperiaate jne. Oikeustieteellistä opetusta on myös laajalti tarjolla Baijerin ammattikoulujen ammattiin integroitumisen kursseilla. Kurssien lisäksi Baijerin osavaltion oikeusministeriö julkaisee opetusmateriaalia, jossa esitellään myös perusoikeuskirjassa vahvistettuja arvoja.

<http://www.km.bayern.de/ministerium/meldung/6078/rechtsbildungsunterricht-vermittelt-rechtsordnung-in-deutschland.html>

Bremenin vapaa hansakaupunki

Europapunkt Bremen (<http://www.europapunktbremen.de>) on järjestänyt viime vuosina useita tilaisuuksia, jotka liittyvät EU:n perusoikeuskirjaan. Perusoikeuskirja ja siihen liittyvät aiheet ovat olennainen osa EPB:n ryhmäpohjaista tiedonvälitystä eri kohderyhmille (koululaiset, opiskelijat ja aikuiset).

EU-osasto järjesti yhteistyössä Euroopan komission kanssa vuosina 2017 ja 2019 kaksi suurta "Barcamp"-nuorisotapahtumaa nimellä "Deine Frage an Europa". Kokopäiväisten tapahtumien aikana keskusteltiin perusteellisesti EU:n perusoikeuksista.

Muiden EU-maiden tai muiden EU:ssa toimivien sidosryhmien kehittämien perusoikeuskirjaa koskevien välineiden käyttö ja edistäminen

Euroopan tasolla eurooppaoikeuden akatemia (<http://www.era.int/>) tarjoaa jatkokoulutusta tuomareille ja muille oikeusalan ammattilaisille.

Eurooppaoikeuden akatemian säännöllisesti järjestämä tapahtuma "Euroopan unionin perusoikeuskirjan soveltaminen" antaa osallistujille käsityksen Euroopan unionin perusoikeuskirjan soveltamisalasta ja tulkinnasta sekä sen käytännön täytäntöönpanosta kansallisissa oikeusjärjestelmissä, erityisesti oikeudesta oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin.

Monet liittovaltion ja osavaltioiden oikeusalan ammattilaiset osallistuvat European Judicial Training Network -verkoston (<http://www.ejtn.eu/>) jatkokoulutus- ja vaihto-ohjelmiin.

Liittovaltion ihmiskaupan vastainen koordinoitiryhmä (<http://www.kok-gegen-menschenhandel.de/>) esittelee ja analysoi verkkosivustollaan, erilaisissa uutiskirjeissä ja oikeuskäytäntötietokannassa jatkuvasti kansallisen, EU:n ja kansainvälisen lainsäädännön ja oikeuskäytännön kehitystä. Perusoikeuskirja ja perusoikeuskirjaa koskeva Euroopan unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntö otetaan säännöllisesti huomioon ja niitä sovelletaan näissä analyyseissä. Koordinoitiryhmän tarjoamat tiedot on tarkoitettu asianajajille ja neuvojille, jotka ovat tekemisissä ihmiskaupan uhrien kanssa, sekä asiasta kiinnostuneelle yleisölle.

Yhteistyö sidosryhmien kanssa EU:n perusoikeuskirjan käytön ja tunnettuuden lisäämiseksi

Esimerkkejä oikeuksien puolustajien ja kansallisten viranomaisten yhteistyöstä, jolla edistetään perusoikeuskirjan tunnettuutta ja käyttöä

Saksan ihmisoikeusinstituutti (<https://www.institut-fuer-menschenrechte.de/>) antaa neuvoja poliittisille toimijoille ja instituutioille ihmisoikeuskasvatuksen alalla ja on sitoutunut edistämään ihmisoikeuskasvatusta koululainsäädännössä sekä opetus- ja koulutus suunnitelmissa. Tämä koskee myös perusoikeuskirjaa.

Saksan työ- ja sosiaaliministeriön rahoittamassa Saksan ammattiliittojen keskusjärjestön oikeudenmukaista liikkuvuutta koskevassa hankkeessa (<https://www.faire-mobilitaet.de/>) annetaan tietoa ja neuvoja muista EU:n jäsenvaltioista tuleville kausityöntekijöille ja muille liikkuville työntekijöille työ- ja sosiaalilainsäädäntöön liittyvissä kysymyksissä. Neuvonantajia, jotka puhuvat saksan ohella vähintään yhtä itäeurooppalaista kieltä, työskentelee nyt 11 neuvontakeskuksessa. Hankkeen jatkaminen on sisällytetty lakiin, jolla pannaan täytäntöön

lähetettyjä työntekijöitä koskeva direktiivi ja joka tuli voimaan 30.7.2020. Oikeudenmukaista liikkuvuutta on 1.1.2021 alkaen toteutettu lakisääteisen oikeuden perusteella ja laajennettu merkittävästi. Tämä tukee myös perusoikeuskirjan IV osastoon ”Yhteisvastuu” perustuvien perusoikeuksien käytännön soveltamista.

Baden-Württembergin oikeus- ja eurooppaministeriö järjestää säännöllisesti tapahtumia EU-toimijoiden, kuten Euroopan unionin (<http://www.europa-union.de>), Europäische Bewegungin, (<http://www.netzwerk-ebd.de>) Europe Directin (http://www.ec.europa.eu/germany/services/contact-points_de) ja Internationaler Bundin (<http://www.internationaler-bund.de>) kanssa.

Esimerkkejä kansallisten viranomaisten ja korkeakoulujen yhteistyöstä, jolla edistetään perusoikeuskirjan tunnettuutta ja käyttöä

Saksa kannatti EU:n neuvoston puheenjohtajakaudella vuoden 2020 jälkipuoliskolla tieteen ja tutkimuksen vapauden suojelua kansainvälisessä yhteistyössä. Jatkuva sitoutuminen tieteellisen tutkimuksen vapauteen (perusoikeuskirjan 13 artikla) vahvistettiin eurooppalaista korkeakoulutusalueita käsitelleessä kokouksessa 19.11.2020 annetussa ministerien julkilausumassa ja 20.10.2020 annetussa Bonnin julistuksessa tutkimuksen vapaudesta. Bonnin julistuksen (http://www.bmbf.de/files/Bonner_Erklaerung_DEU.pdf) ovat allekirjoittaneet lähes kaikki EU:n jäsenvaltiot, Euroopan komissio ja jotkin unionin ulkopuoliset kumppanimaat.

Julistuksella vahvistetaan eurooppalaisen tutkimusalueen yhteisiä arvoja. Allekirjoittaneet hallitukset ovat tyytyväisiä tutkimuksen vapauden jatkuvaan seurantaan omissa maissaan ja lupautuvat tuomitsemaan jyrkästi tutkimuksen vapauden loukkaukset ja torjumaan niitä päättäväisesti.

Saksan tärkeimpien tiede- ja tutkimusorganisaatioiden yhteenliittymä Allianz der Wissenschaftsfreiheit (<http://www.wissenschaftsfreiheit.de/ueber-uns/>) on sitoutunut puolustamaan tutkimuksen vapautta kaikkialla maailmassa ja tukee Bonnin julistusta.

Esimerkkejä valtiosta riippumattomista aloitteista, joilla edistetään perusoikeuskirjan käyttöä ja tunnettuutta maassasi

Saksan ihmisoikeusinstituutti (<https://www.institut-fuer-menschenrechte.de/>) on yhteydessä ihmisoikeuskasvatuksen alalla toimiviin kansallisiin ja kansainvälisiin järjestöihin ja yhteistyöfoorumeihin. Näitä ovat muun muassa ihmisoikeusfoorumi Forum Menschenrechte, yksittäiset kansalaisjärjestöt, yliopistot ja muut kansalliset ihmisoikeusinstituutit.

Taidehankkeessa Korrekturfahren (<http://www.korrekturfahren.mozello.eu/>) kaksi taiteilijaa, Sylvia Winkler ja Stephan Köperl, pyysi ihmisiä keskustelemaan perusoikeuskirjan eri artikloista ja ”parantamaan” niitä omilla ehdotuksillaan. Tätä varten johdanto-osa ja 54 artikla painettiin useille suurille banderolleille, jotka olivat esillä Stuttgartissa ja Stendalissa useiden päivien ajan. Taidetapahtuman tulokset esiteltiin Brysselissä marraskuussa 2019 pidetyssä konferenssissa, joka järjestettiin perusoikeuskirjan voimaantulon 10-vuotisjuhlan kunniaksi.

Lisäksi monet tunnustetut poliittista koulutusta tarjoavat tahot, kuten liittovaltion poliittisen koulutuksen keskus (<http://www.bpb.de/>), käsittelevät perusoikeuskirjan sisältöä työssään.

Päivitetty viimeksi: 24/02/2022

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.